

Міненко Г. М. Інтеграція діяльності ВНЗ як засіб інтенсифікації інноваційного розвитку / Г. М. Міненко, Л. В. Сергієнко, І. В. Осіпов // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2016. – Ч. II, № 1. – С. 177 – 185.

УДК 37.035.6: 37.013.73

Г. М. Міненко, Л. В. Сергієнко, І. В. Осіпов

ІНТЕГРАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВНЗ ЯК ЗАСІБ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Найпріоритетнішими сферами XXI століття є наука як сфера, що продукує нові знання, та освіта як сфера, що олюднює знання і, насамперед, забезпечує індивідуальний розвиток людини. І тільки та країна, яка спроможеться забезпечити пріоритетний розвиток цих сфер, зможе претендувати на гідне місце в світовому співтоваристві, бути конкурентноспроможною. А це ставить перед кожним ВНЗ завдання модернізації освітньої діяльності в контексті вимог і можливостей XXI століття, тобто, осучаснити і модернізувати всі його складові.

Сьогодні потребує зміни не лише сам зміст навчання, потребує корекції спрямованість навчального процесу і процесу підготовки майбутнього педагога загалом. Сучасне інформаційне суспільство вимагає від педагога вміння застосовувати все нові й нові знання у власній практичній діяльності. Ми повинні готувати майбутнього педагога, органічно адаптованого в світі багатоманітних зв'язків.

Вища освіта вимагає орієнтації викладачів і студентів на більш високий науковий рівень навчальної, практичної, дослідницької діяльності. Тому важливим напрямком підвищення педагогічної майстерності викладачів та студентів коледжу, підвищення якості підготовки фахівців шляхом модернізації освітньої діяльності через трансформацію навчального процесу у технологію навчання та удосконалення системи розвитку творчого потенціалу майбутнього педагога для його професійної самореалізації є співпраця з науковцями інших вищих навчальних закладів різних рівнів акредитації, міськими, обласними та регіональними освітніми установами.

Загальним питанням інтеграції наукового знання, визначенню типів, форм і рівнів інтеграційних процесів, значенню інтегруючих факторів у розвитку суспільства, навчальному процесі присвячені роботи низки вітчизняних і зарубіжних учених (Б. Ахлібінський, В. Вернадський, Г. Гегель, А. Ейнштейн, І. Кант, Б. Кедров, В. Левін, С. Мелюхін, Г. Спенсер, А. Урсул, М. Чепіков та ін.).

Змістовний аналіз інтеграційних процесів в освіті й науці подано в дисертаційних дослідженнях (П. Васил'єв, О. Глущенко, А. Козлов, О. Микитюк, О. Нечаєва та ін.).

Слід зазначити, що теорія інтеграції в навчальному процесі не є новою, до неї зверталися класики науково-педагогічної думки І. Гербарт, П. Каптерєв, Я. Коменський, Дж. Локк, І. Песталоці, В. Сухомлинський, К. Ушинський та ін., а також сучасні українські дослідники Н. Андрєєва, Г. Грибан, Л. Демінська, О. Єфремова, Н. Захарова, О. Зеленьак та ін.

Метою статті є аналіз інтеграції досвіду організації національно-патріотичного виховання у Луганському національному університеті імені Тараса Шевченка та Лисичанському педагогічному коледжі Луганського національного університету Тараса Шевченка.

Світова суспільствознавча думка впродовж декількох століть обмірковує поняття „патріотизм”, його сутність та історичну феноменальність у суспільній, культурній, політичній організації народів.

Відбиття реалій українського Сходу, проблеми соціально-економічного становища українського суспільства на сучасному етапі, зниження рівня життя населення, його розшарування, знецінення традиційних моральних норм і цінностей, пропаганда жорстокості, бездуховності, насильства, невизначеність в оцінці подій історичного минулого українського народу негативно вплинули на моральні цінності підростаючого покоління, позбавленого почуття національної гідності, гордості, якому насаджується безкультур'я, нівелюється совість, деградується мораль, честь, справедливість та меркантилізм, манкурство.

За висловом заслуженого вчителя України, ветерана війни і праці П. Щербаня, в державі „відбувається процес деморалізації й денационалізації сучасної молоді, яка втрачає не тільки національне, а й людське обличчя [7].

Важливе значення в досліджуваній проблемі мають загальнотеоретичні і практичні роботи О. Богданової, М. Болдирєва, Г. Ващенко, Д. Донцова, С. Русової, В. Сухомлинського та ін.

Психолого-педагогічні, соціально-педагогічні особливості національно-патріотичного виховання представлені працями О. Вишневецького, Т. Дем'янюк, І. Єрмакова, А. Капської, В. Кіндрата, П. Кононенко, В. Кузя, І. Мартинюка, В. Оржеховської, С. Павлюка, А. Погрібного, Ю. Руденка, М. Стельмаховича. Аналіз означених робіт свідчить про неперервні пошуки шляхів удосконалення навчально-виховного процесу виховання майбутніх педагогів.

Питанням етнічних цінностей, до яких належать насамперед мова, історія, культурні надбання, традиції, сім'я, поняття Батьківщина в Луганському національному університеті імені Тараса Шевченка та у Лисичанському педагогічному коледжі завжди приділялася значна увага.

Формулою успіху, умовою успішного розвитку ВНЗ є діяльність на результат. Це спрацьовує лише за умови наукового зростання самих викладачів, широкі перспективи для чого розкриваються для нас як

структурного підрозділу ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Тісний контакт викладачів коледжу з кафедрами університету, зокрема Навчально-наукового інституту педагогіки і психології (директор Караман О. Л.) – це залучення науковців, студентів до плідної наукової діяльності; це ефективні моделі запровадження в навчально-виховний процес інноваційних технологій шляхом 1) участі викладачів, студентів у проведенні науково-практичних конференцій, семінарів, педагогічних форумів як на базі університету так і на базі коледжу; 2) навчання викладачів коледжу в аспірантурі; 3) участь педагогічного коледжу у тематичних виставках-презентаціях; 4) участь студентів коледжу у конкурсах наукових студентських робіт.

Співробітництво науковців університету та викладачів коледжу шляхом залучення до такої діяльності фахівців-практиків – спеціалістів міських відділів освіти, методичних кабінетів, педагогів – обов'язковий компонент сьогоденного життя, який сприяє організації якісно вищого рівня освітньої діяльності, виходу на всеукраїнський та міжнародний рівні, наукове зростання викладачів, позитивний імідж навчального закладу, інтеграції діяльності у підготовці фахівців.

Так, результатом такої плідної співпраці стало проведення регіонального педагогічного форуму «Дошкілля Луганщини в сучасних реаліях» під гаслом «Плекаємо разом майбутнє Луганщини» на базі Лабораторії фахової компетентності педагога дошкільної освіти ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка». Мета заходу передбачала виокремлення основних напрямків діяльності дошкільних навчальних закладів Луганської області на сучасному етапі розвитку освіти в контексті національно-патріотичної складової виховного процесу в дошкільному віці, обґрунтування значення партнерської діяльності з освітянами дошкілля Луганщини у вирішенні основних завдань виконання листа Міністерства освіти та науки України «Щодо організації освітньої роботи в дошкільних навчальних закладах 2016-2017 навчальному році», в Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базового компонента дошкільної освіти, Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді».

В обговоренні зазначеної проблеми взяли участь науковці ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» – доктор педагогічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Караман О. Л.; кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Варяниця Л. О., викладачі дисциплін дошкільного циклу Лисичанського педагогічного коледжу, головний спеціаліст міського відділу освіти м. Лисичанськ Лагдан Н. В., завідувач ДНЗ № 26 м. Сєверодонецьк Наумова Н. А., вихователь ДНЗ № 9 «Червона шапочка» м. Лисичанськ Лісіна Д. Д., фахівці-практики дошкільних навчальних закладів м. Сватово. Учасники форуму скоординували пріоритетні змістові напрями освітнього процесу

в дошкільних навчальних закладах Луганщини з визначенням і урахуванням потреб сьогодення у посиленні складових соціально-морального, емоційно-ціннісного розвитку дітей, громадянського становлення маленького українця.

Ключовими акцентами на регіональній зустрічі освітян дошкільця Луганщини стало обговорення аспекту щодо наповнення новітнім змістом освітньо-виховного процесу з національно-патріотичного виховання. Викладачами дисциплін дошкільного циклу як результат науково-дослідної діяльності студентів представлена методична платформа змістових етапів парціальної програми «Україна – моя Батьківщина», основне методичне наповнення якої зорієнтоване на використання виховного гуманістичного діалогу, продемонстровано досвід роботи викладачів коледжу та студентів щодо спільного створення електронних посібників («Україна в нас єдина, бережи її, дитино!», «Народні рухливі ігри»). Цікавим та актуальним для практиків стала презентація діяльності волонтерського руху «Майбутні паростки» Лабораторії фахової компетентності педагога дошкільної освіти. Студенти-волонтери продемонстрували партнерську діяльність з базовим ДНЗ «Шпачок» м. Лисичанськ, надали приклади роботи залучення дошкільнят до фактичного дієвого патріотизму.

На рівні заступників деканів, директорів інститутів з соціально-гуманітарної роботи ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» відбулася презентація досвіду системи роботи Лисичанського педагогічного коледжу з національно-патріотичного виховання, яка зорієнтована на реалізацію завдань «Концепції національно патріотичного виховання дітей та молоді», «Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки», «Програми освітньої діяльності щодо пошуку шляхів ефективного входження до світової медіа-освіт», Концепції «Молода людина – патріот України» 2015 року, Наскрісної програми щодо реалізації завдань національно-патріотичного виховання молоді на період до 2020 р.

Особливо значущими в цьому аспекті є ряд заходів, присвячених ювілейній даті Незалежності України – знаменної події у багатовіковій історії національного державотворення, з метою її гідного відзначення у 2016 році спільнота Лисичанського коледжу спільно з керівництвом Луганського національного поринула в атмосферу патріотизму, реалізуючи програму заходів: відкриття урочистостей розпочалося лінійкою „Моїй країні – 25”. Естетичне задоволення отримали присутні від надзвичайного видовища – прапорів в небі, підготовлених викладачем загальнотехнічних дисциплін Осіповим І. В., який більше десяти років успішно керує фестивальним рухом повітряних зміїв „Мирне небо Донбасу”, та великого прапору на землі, флешмобу „Україна – ювілейна країна!”. Продовжила серію урочистих заходів презентація проекту-трилогії „Благословенна Україна – моїх дідів свята земля”, який

висвітлює історію державотворення в Україні, плеяду видатних діячі та борців за незалежність у ХХ столітті.

У святковий день музейно-педагогічний комплекс коледжу презентував серію тематичних експозицій: „Освіта – мудрість вікова”, в якій розкривались основні етапи становлення педагогічної думки та розвитку освіти в Україні; „Українська мова в європейському просторі”, зорієнтована на розкриття місця державної мови в європейському просторі; експозиція „Ювілейна Україна”, представлена трьома блоками: „Українська державницька ідея”, „Розвиток національної культури”, „Велич українського слова”; „Під синьо-жовтим прапором свободи, земля нескорена мого народу”, представлена роботами художників Ю.Журавля та М. Д’яченко, що передають незламний український дух, відображений у битвах та героях різних епох.

Особливого значення для формування уявлень студентства про особливості українських народних промислів та ремесел надала серія майстер-класів „Майстерна Україна” – види народного декоративно-прикладного мистецтва: писанкарства та витинанки, вишивки стрічками й плетіння браслетів Шамбала, української вишивки та художнього плетіння з паперу.

Продовженням серії національно-патріотичних справ на базі коледжної наукової лабораторії „Мовна палітра Луганщини” став проект «Мова об’єднує», що передбачав читання поезій, у змісті яких закладено ідею узагальнюючого образу України, результатом якого став Рекорд України.

Анонсована панорама загальноколеджних заходів за 2015-2016 н. р., присвячених відзначенню річниць незалежності України, Дню партизанської слави, Дня захисника Вітчизни, Дню Збройних Сил України, річниць визволення України від нацистських окупантів, подій революції Гідності та вшануванню героїв Небесної Сотні, роковинам голодомору в Україні, Міжнародному дню пам’яті жертв Голокосту, Вшануванню пам’яті Героїв Крут, урочистостям до Дня Соборності України й Дня пам’яті та примирення; презентовано досвід зі створення програм національно-патріотичного виховання: „Країна є – країна завжди буде”, „Скарби твої безцінні, Україно”, „Бренд”, що являє собою девять самостійних авторських проектів, створених в освітніх цілях.

Формування патріотичних якостей в університеті та коледжі виконується комплексно: це участь у Всеукраїнських, обласних, регіональних, міських, університетських заходах: конкурсах комп’ютерних програм, патріотичної пісні, проведення інформаційно-просвітницьких заходів.

Інтеграція наукової, навчальної та виховної роботи стала детермінантом для створення електронних тематичних програм на патріотичну тематику: „Героям Крут...”, „Віхи історії”, Українець доби Відродження”, „Маки пам’яті”, „Феномен Івана Світличного”.

Окремої уваги заслуговує досвід волонтерського загону „Милосердя”, який, починаючи з 2002 року, мобілізує добровільні зусилля студентів, для спільного вирішення посильних студентству проблем – це і участь у екологічних та еколого-патріотичних акціях, соціальних проєктах супроводу ветеранів та людей з обмеженими можливостями: „Подаруй дітям книгу”, „Чорнобильський дзвін”, „Зустріч з учасниками АТО” та ін.

Педагогічний коледж сьогодні наряду з університетом осягнув сучасний інформаційний простір і має всі можливості для широкого застосування засобів мультимедіа у національно-патріотичному становленні майбутнього педагога – це фільми „Собор на крові”, „Україна в синьо-жовтих прапорах“, „Великі українці” тощо.

Вирішення освітянських завдань, навчання та популяризація етноідентифікативів сьогодні можливі за умови використання альтернативних форм роботи в аспекті реалізації завдань „Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді”. Так, відсутність нових підручників, зокрема з історії України можна компенсувати сучасними медіа-ресурсами, електронними бібліотеками, інформаційними збірниками конференцій. Саме медіа-освіта є енергійною силою сьогодення й ефективним впливовим фактором процесу соціалізації сучасного студента.

Отже, тільки за умови синергетичного підходу в організації національно-патріотичного виховання студентської молоді педагогічний навчальний заклад стає для студента осередком становлення громадянина-патріота України, готового брати на себе відповідальність, самовіддано розбудовувати країну як суверенну, незалежну, демократичну, правову, соціальну державу, забезпечувати її національну безпеку, сприяти єдності української політичної нації та встановленню громадянського миру й злагоди в суспільстві.

Перспективами подальшої співпраці вважаємо подальше запровадження в освітній процес навчальних закладів міста та області представлених на форумі матеріалів як ефективного засобу реалізації фундаментальних засад «Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді», «Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 р.р.», а для дошкільної освіти підгрунтя оновлення змісту національно-патріотичного виховання; створення регіонального інформаційно-методичний майданчик з метою трансформації наукових ідей національної системи дошкільної освіти України та ЄС в педагогічну практику фахівців дошкілля Луганщини, вивчення й запровадження інноваційних моделей організації продуктивної педагогічної діяльності кращих вихователів області; експериментальної апробації моделі розвитку творчого потенціалу вихователя, створення науково-методичного забезпечення процесу підготовки спеціалістів для системи дошкільної освіти Луганської області.

Список використаної літератури

Бех І. Д. Виховання особистості / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2003. – 280 с.
2. Вишневський О. Ще раз про народження громадянина: національне і громадське у сучасному українському вихованні / О. Вишневський // Освіта. – 2002. – № 8-9. – С.6–7. **3. Гончаренко С. У.** Дидактичні аспекти освіти дорослих / С. У. Гончаренко // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. – 2009. – Вип. 1. – С. 67–73. **4. Гончаренко С. У.** Формування наукової картини світу в дорослих: метод. посіб. [рукопис] / С. У. Гончаренко. – К.: ІПОД НАПН України, 2013. **5. Павлюк С.** Драматичність процесу самоідентифікації українців у сучасних умовах: влада і суспільство / С. Павлюк // Україна проблема ідентичності: людина, економіка, суспільство. – 2003. – Вересень. – С. 243. **6. Федулова Л. І.** Інтеграція науки та освіти / Г. Г. Федулова // Економіка знань та її перспективи для України. – К. : Інститут економічного прогнозування, 2005. – С. 8–12. **7. Щербань П.** Проблеми сучасної освіти / П. Щербань // Літературна Україна. – 2006. – Липень. – С. 19.

Мінєнко Г. М., Сергієнко Л. В., Осіпов І. В. Інтеграція діяльності ВНЗ як засіб інтенсифікації інноваційного розвитку

У статті представлено досвід інтеграції діяльності учених Луганського національного університету імені Тараса Шевченка та викладачів Лисичанського педагогічного коледжу з питань освітньої, наукової та виховної роботи, зокрема в контексті патріотичного виховання студентської молоді, змістом чого є формування особистості зорієнтованої на національні цінності, розбудову демократичної, незалежної української держави. У коледжі акцентується увага на дієве служіння Батьківщині, що передбачає не тільки повагу й любов до всього рідного (територія, предки, мова, історія), а й готовність самовіддано працювати в ім'я й на благо України. Визначено зміст патріотичного виховання, що реалізується у процесі проведення низки культурно-просвітницьких заходів з відзначення державних і пам'ятних дат, діяльності музейного комплексу коледжу, волонтерського загону тощо.

Ключові слова: інтеграція, патріотичне виховання, національна свідомість, громадянськість, форми і методи освітньої діяльності.

Миненко Г. М., Сергиенко Л. В., Осипов И. В. Интеграция деятельности ВНЗ как способ интенсификации инновационного развития

В статье представлен опыт интеграции деятельности ученых Луганского национального университета имени Тараса Шевченко и преподавателей Лисичанского педагогического колледжа по вопросам

образовательной, научной и воспитательной работы в контексте патриотического воспитания студенческой молодежи, содержанием которого есть формирование личности ориентированной на национальные ценности, построение демократического, независимого украинского государства. В колледже акцентируется внимание на действенном служении Родине, что имеет в виду не только уважение и любовь ко всему родному (территория, предки, язык, история), а и готовность самоотверженно работать во имя и на благо Украины. Определено содержание патриотического воспитания, которое реализуется в процессе проведения серии культурно-просветительных мероприятий связанных с государственными и памятливыми событиями, деятельности музейного комплекса колледжа, волонтерского отряда.

Ключевые слова: интеграция, патриотическое воспитание, национальное сознание, гражданственность, формы и методы образовательной деятельности.

Minenko G. N., Serhienko L. V., Osipov I. V. Integration of activity higher educational institutions as means intensification of innovative development

The article presents of experience integration of scientists' activities of Luhansk Pedagogical National University named after Taras Shevchenko and of the teachers of Lysychansk Pedagogical College about the educational, scientific and the upbringing problems, particularly in context of patriotic education of youth. Its content is formation of personality focused on national values, creation of a democratic, independent Ukrainian state. College pays attention to the effective service of your own country, which involves not only recognition of respect and love for all native (territory, ancestors, language, and history) and the dedication and willingness to work for the name and for the good of Ukraine. The content of patriotic education is realized at the course of a series of cultural events, public events for celebration of state memorable dates, at activities college museum, volunteer groups, etc.

Key words: integration, patriotic education, national identity, citizenship, forms and methods of educational work.